

ezinbesteko koma

aukerako koma

JAR ITZAZU KOMAK TESTUOTAN:**KATU BELTZA**

Gure herrian ez dira gutxi sorginen istorioak. Atsoek lehen kontatu ohi zituzten, orain ez. Benetakoak ote ziren ala umeak beldurtzeko esaten ote ziren, ez dago jakiterik: "Basoan gauez bakarrik zoazela, ahotsek hitz egiten badizute, ez erantzun! Sorginak dira!"; edo "Elizara hiru buelta ez eman inoiz, sorgina izan nahi ez baduzu!". Istoriok elkarren antzekoak dira denak eta, ziur aski, herriz herri berdinak kontatzen dira tokiko datuak aldatuta. Amonak, behin, ondoko baserrian gertatu omen zena kontatu zidan, artean umea nintzela. Hona ekarri nahi izan dut:

Baserria oso txiroa zen, eta txiroagoa bertan bizi zen gizona, Martin izenekoa. Behartsua jaio eta behartsu bizi zen. Bazuen, hala ere, baratze bat, eta harekin bizitzeko nahikoa ateratzen zuen. Goizean, herriko azokara jaisten zen barazkiak saltzera, eta arratsaldea bere baratze txoan izerdia botaz ematen zuen. Abererik ere ez zuen, eta esnea herritik ekartzen zuen. Gauez esnea toki freskoan edukitzeko leihora ateratzen zuen marmita.

Goiz batean, ordea, esnea hartzera joan zenean, marmita erdi hustua zegoela konturatu zen.

-Zer arraio gertatu ote da hemen! -esan zuen bere baitan-. Ontzia bete-betea utzi nuen atzo, eta orain erdiraino ere ez da iristen!

Martin harritua zegoen.

Hurrengo goizean berdin gertatu zitzaion, eta hurrengoan ere berdin. Gizona kezkatua zegoen, eta misterio hura argitzea erabaki zuen:

-Norbait dabil hemen adarra jotzen eta aspertua nago. Gaur bertan jakin behar dut zein den lapurra! Gavean ez naiz oheratuko, eta zain geldituko naiz leihho ondoan!

Horrela, bada, egunero bezala atera zuen marmita leihora, eta bera barruan geratu zen, argia itzalita eta gortinaren atzean ezkutaturik. Eskuan makila ederra zeukan. Ilargi betea zegoen, eta ederki ikusten zuen etxe ingurua.

Hamabiak aldean, zarata txiki batek esnatu zuen kuluxkatik. Katu beltz bat sumatu zuen isil-isilik baratzeko letxugen artean sigi-saga. Berehalaxe iritsi zen leihora. Salto batez igo eta esnea edaten hasi zen. Martin, orduan, makila hartu eta kolpe izugarria eman zion hanka batean. Buruan nahiago, baina katuak marmitaren barruan zeukan. Une hartan emakume baten garrasia entzun zuen Martinek, eta katuak ihes egin zuen ziztu bizioan baratzeko letxugen artean.

Biharamunean, Martin herrira joan zenean, emakume gazte bat ikusi zuen, herrenka, bezperan ondo ibiltzen bazen ere. Emakumeak eskaileretan erori zela esan zion galdetu zion orori. Martinek, ordean, bazekien hura gezurra zela eta emakume hura sorgina zela. Ez zion, hala ere, inori esan.

Eta halaxe bukatu zuen amonak istorioa, bestelako azalpenik eman gabe. Nik, jakina, zalantza neukan: gizon hark inori esan ez bazion, nola demontre zekien amonak gertutakoa. Galdetu nion, baina behiak jetzi behar zituela erantzun zidan. Bastoia hartu, aulkitik jaiki eta pauso lasaian abiatu zen ukuilura herrenka. Izan ere, amona beti izan zen herrena, nik gogoratzen dudanetik, behintzat.

Herrikoia